

РЕЦЕНЗІЯ

доктора юридичних наук, професора Пастуха Ігоря Дмитровича на дисертацію Стрижевської Василю Юріївни на тему: «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України», подану на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Національна поліція України виконує ключову функцію у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку, що передбачає неухильне дотримання законності у всіх аспектах її діяльності. У сучасних умовах зростає значення належного правового регулювання діяльності поліцейських органів, адже саме чітко визначені адміністративно-правові засади здатні гарантувати прозорість, відповідальність і правову визначеність у роботі правоохоронців. У зв'язку з цим постає необхідність глибокого наукового аналізу правових інструментів, які забезпечують законність на етапі прийняття, реалізації та контролю управлінських рішень у поліції. Комплексне дослідження Стрижевської Василю Юріївни на тему: «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України» сприяє підвищенню ефективності функціонування Національної поліції, формуванню єдиних підходів до правозастосування та удосконаленню механізмів внутрішнього і зовнішнього контролю в межах адміністративно-правової парадигми.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Вивчення дисертації та наукових публікацій авторки засвідчують логічність структури дослідження, що надало можливість дисертантці визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та всебічно й повно проаналізувати задекларовану тему.

У роботі використано сукупність загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціально-наукових методів пізнання, які дали змогу висвітлити й вирішити низку теоретичних та практичних питань теми дослідження.

Результати наукового дослідження викладено у восьми наукових публікаціях, серед яких восьми статей – у наукових фахових виданнях,

визначених МОН України як фахові з юридичних наук та чотирьох тез доповідей, які оприлюднено на міжнародних науково-практичних конференціях.

Викладене дає підстави стверджувати, що дисертація Стрижевської Василюни Юріївни на тему: «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України» виконана на високому науковому рівні.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертація Стрижевської Василюни Юріївни є першим комплексним дослідженням щодо перспектив та стану розвитку адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, в результаті якого визначено рекомендації та можливості адаптації норм національного законодавства до європейського для створення ефективного забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України. Визначено низку науково-обґрунтованих пропозицій та практичних рекомендацій, зокрема авторкою уперше сформовано науково-теоретичне розуміння адміністративно-правового механізму забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як цілісної системи взаємопов'язаних правових інструментів та процедур, організаційних заходів, форм та методів, що реалізуються уповноваженими суб'єктами з метою забезпечення належного функціонування поліції у межах правових приписів, додержання службової дисципліни, попередження та усунення правопорушень у внутрішній та зовнішній діяльності поліції, а також гарантування дотримання прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина в процесі здійснення поліцейських повноважень та надання послуг.

Також уперше виділено функціональні категорії суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, що включають: – загальних суб'єктів формування ідейної концепції функціонування поліції та особливостей державної політики; – спеціальних суб'єктів безпосереднього забезпечення принципу законності у в діяльності органів Національної поліції

України; – інтегрованих суб'єктів опосередкованого впливу на законність у діяльності органів Національної поліції України через певний адміністративний інструментарій.

Вдало удосконалено теоретико-практичне розуміння правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України як ідеологічних основ та нормативно-правових регуляторів, які конкретизують засоби, форми та методи реалізації державної політики у сфері діяльності поліції, відображаючи аксіологічну основу правоохоронної системи та правила функціонування суб'єктів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України.

Отримали подальшого розвитку положення аналізу зарубіжного досвіду забезпечення законності в діяльності органів поліції з виділенням можливостей адаптації для національної моделі правового механізму щодо оптимізації прозорості діяльності поліції через ведення централізованих облікових систем (досвід Сполучених Штатів Америки), нормативного закріплення єдиного етичного кодексу поліцейської служби (досвід Франції), нормативного закріплення процедури внутрішніх негласних перевірок службової діяльності поліцейських (досвід Литви), залучення окремих державних службовців та поліцейських до індивідуальних форм контролю (досвід Словенії), створення єдиної методології державного контролю за діяльністю органів виконавчої влади, у тому числі поліції (досвід Польщі).

Також отримали подальшого розвитку напрямки розвитку та вдосконалення процесу формування та реалізації засобів забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України щодо забезпечення інформаційної прозорості системи адміністративної відповідальності поліцейських, вдосконалення організаційних засобів забезпечення законності, оптимізації інструменту контролю, покращення застосування технічних засобів та міжсекторальної взаємодії та міжнародного співробітництва в умовах війни як інструментарію забезпечення законності.

Крім зазначеного, у роботі містяться інші положення, висновки та рекомендації, які в сукупності забезпечують цілісність наукової новизни проведеного дослідження.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість отриманих результатів дослідження, сформульованих положень і висновків дисертації Стрижевської Василю Юрїївни не викликають суттєвих зауважень. Висновки в дисертації сформовано відповідно до отриманих результатів, вони мають вагому аргументацію, свідченням чого є використана методологія дослідження, яка ґрунтується на сукупності загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціально-наукових методів пізнання.

Обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, також забезпечена емпіричними даними, які охоплюють результати особистих спостережень з використанням власного досвіду роботи авторки.

Отже, результати дисертації Стрижевської Василю Юрїївни, які винесено на захист, є достатньо аргументованими, обґрунтованими, логічними та переконливими, мають високий ступінь наукової новизни та практичне значення.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності. Наукові результати й положення, що винесені на захист, отримано завдяки використанню різноманітних методів, таких як діалектичний, діалектики, спостереження, дедукції та індукції, формально-логічний, структурно-функціональний, організаційно-правовий, формально-догматичний, порівняння, теоретико-прогностичний.

Постановка завдань, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження є чіткими, зрозумілими й такими, що цілком відповідають загальним вимогам. Завдання наукового пошуку виконано, мети роботи досягнуто.

Отже, поставлені наукові завдання виконано на високому методологічному рівні, а дисертант опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес: – наукові рекомендації та висновки можуть бути використані для створення теоретико-методологічної бази удосконалення процесу забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України; – ряд пропозицій зможуть доповнити нормативно-правові акти, а також законопроекти, які знаходяться на розгляді у Верховній Раді України та стосуються питань діяльності органів Національної поліції України; – напрацювання можуть бути використані для покращення діяльності органів Національної поліції; – матеріали використовуватимуть у навчальному процесі під час викладання спеціалізованих дисциплін адміністративного спрямування, які стосуються питання організації діяльності органів поліції.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація Стрижевської Василюни Юріївни викладена українською мовою та має чітку структуру, що відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії. Дисертація містить анотацію, список публікацій, зміст, вступ, три розділи, що включають вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Анотація в стислій формі відображає основні тези дослідження, викладена українською та англійською мовами, доповнена переліком публікацій здобувача, у яких висвітлено основні результати дослідження.

Після кожного розділу й дисертації загалом сформульовано **висновки**, у яких вичерпно висвітлено зміст розглянутих питань. Висновки відповідають отриманим результатам, мають належну аргументацію та високий рівень достовірності.

Список використаних джерел охоплює 181 джерело, що дає підстави стверджувати, що дисертація Стрижевської Василюни Юріївни відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої виконують актуальне наукове завдання – визначити адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України

і та сформувані пропозиції й рекомендації щодо вдосконалення чинного законодавства у цій сфері.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації на практиці. Отримані результати дисертації Стрижевської Василюни Юрійвни на тему: «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України», може бути рекомендовано для використання в освітній діяльності закладів вищої освіти юридичного профілю, у науково-дослідних розробках наукових установ, під час підготовки наукових публікацій та монографій, планування досліджень за цим напрямом.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи наукову роботу, необхідно спрямувати увагу на деякі дискусійні питання, які потребують, на нашу думку, додаткової аргументації або пояснень під час захисту:

1. Рівень дисертаційного дослідження значно підвищився б якби ряд пропозицій доповнили нормативно-правові акти, а також законопроекти, які знаходяться на розгляді у Верховній Раді України та стосуються питань діяльності органів Національної поліції України, зокрема, що було б підтверджено відповідним актом впровадження.

2. У висновках до розділу 1 вказано про «забезпечення балансу публічного інтересу і законності», але дана позиція є необґрунтованою, проте авторка не наводить жодних конкретних прикладів або механізмів, які б демонстрували, яким чином цей баланс досягається на практиці.

3. Аналізуючи форми та методи забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України у підрозділі 2.3, більшу увагу слід було б присвятити напрямку діджиталізації як одному із сучасних інструментів у діяльності органів поліції щодо забезпечення контролю.

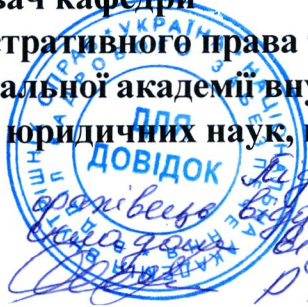
Слід відмітити, що вказані зауваження і побажання є рекомендаційними і в цілому не позначаються на позитивній оцінці дисертації, оскільки спрямовані на поглиблення наукової дискусії під час прилюдного захисту.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій автора фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація Стрижевської Василюни Юріївни є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації поставленим вимогам. Дисертація Стрижевської Василюни Юріївни на тему: «Адміністративно-правові засади забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України», представлена на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, у якому отримано науково обґрунтовані результати, що вирізняються новизною у визначенні найбільш перспективних напрямів удосконалення адміністративно-правових засад забезпечення законності в діяльності органів Національної поліції України, за своїм змістом відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам, встановленим у Порядку підготовки здобувачів вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (із змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року № 283), наказу МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12 липня 2019 року) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її авторка – Стрижевська Василюна Юріївна – заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент –
Завідувач кафедри
адміністративного права та процесу
Національної академії внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор

Ігор ПАСТУХ

Додаток до доповіді про результати роботи з постійними викладачами кафедри адміністративного права та процесу
Р.В. Гашевий